

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი

SHOTA RUSTAVELI NATIONAL
SCIENCE FOUNDATION

სსიპ შოთა რუსთაველის
ეროვნული სამეცნიერო ფონდის
2015 წლის შემაჯამებელი
კონფერენცია

ფონდის საკონკურსო განაცხადებისა და
პროგრამების შეფასება:
გამოწვევები, პერსპექტივები

მანანა მიქაბერიძე
ფონდის გენერალური დირექტორის მოადგილე
თბილისი, 29 დეკემბერი, 2015 წ.

პრეზენტაციის შინაარსი

- შეფასება ძველი წესით (2010-2014)
- ძირითადი გამოწვევები და პრობლემები
- განახლებული კრიტერიუმები (ევროკავშირის პროგრამების სტანდარტი)
- განახლებული პროცედურები (მეტი გამჭვირვალობა, სამიზნე ჯგუფების მაქსიმალური ჩართულობა, დიდი გრანტების გატანა, მცირე გრანტების შეფასება კომისიის წესით)
- გრანტების ეფექტიანობის შეფასება

2010-2014 წლების შეფასების პროცედურები, გამოწვევები, პრობლემები

- ინტერვალების სკალა (1-10.....) - ერთიდაიგივე კატეგორიის შიგნით ქულათა სხვაობის არსებობას
- „შეფასების ინფლაცია“ (98, 99, 100!)
- ძველი სისტემა არ იძლეოდა შესაძლებლობას ერთ მიმართულებაში შემოსული პროექტები განხილულიყო ერთობლიობაში, ურთიერთშედარების საფუძველზე

საერთაშორისო სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციები

- შეფასებისას მეტი გამჭვირვალობა (კრიტერიუმების ახსნა, შინაარსობრივად გამართული კომენტარები), ექსპერტების ვინაობის გახსნა წლის ბოლოს
- კომისიის შემადგენლობის როტაცია, სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფების ჩართულობა
- განაცხადების შეფასების განახლებული კრიტერიუმები პროგრამებში - ევროპული სტანდარტებისა და პროცედურების დამკვიდრება
- დიდი გრანტების შეფასების გარეთ გატანა პირველი 3 წლის განმავლობაში (პატარა ქვეყნის პრობლემის - ინტერესთა კონფლიქტისა და სუბიექტური შეფასებების ტენდენციის თავიდან ასაცილებლად)
- 3 წლის შემდეგ - შეფასების განახლებული ეროვნული სისტემის მომზადება და გაშვება (მაღალკვალიფიციური საერთაშორისო და ადგილობრივ ექსპერტებზე დაყრდნობით)
- გრანტების ეფექტიანობის შეფასება - განხორციელებული კვლევების შინაარსობრივი შეფასება

2015 წლის კონკურსებში შეფასების პროცედურებში განხორციელებული ცვლილებები

- შინაარსობრივად ERC მოდელის გადმოტანა
- მცირე კონკურსები საკომისიო წესით განხილვა
- პროექტების დარგობრივ პანელებში განხილვა
- საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი ექსპერტების მოწვევა
- ექსპერტი კითხულობს ერთ მიმართულებაში ყველა პროექტს. შედეგი - შედარებისა და საუკეთესოს შერჩევის საშუალება, ობიექტურობის გაზრდილი ხარისხი.

ახალი კრიტერიუმები

შეფასების კრიტერიუმების გადახედვა, მოდიფიცირება ევროკავშირის სამეცნიერო ფონდების ანალოგიური პროგრამებისა და ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციის ჩარჩო პროგრამის „ჰორიზონტი2020“-ის სტანდარტების შესაბამისად:

სამი ძირითადი კრიტერიუმი

ჩაშლილი ქვე-კრიტერიუმებად:

1. პროექტის სამეცნიერო ღირებულება და მნიშვნელობა
2. აკადემიური კომპონენტი - მეცნიერის/მეცნიერთა ჯგუფის კომპეტენცია და ბაზის/ინსტიტუციის რელევანტურობა
3. პროექტის მენეჯმენტი: რესურსების ეფექტური მართვა (ადამიანური, ფინანსური, მატერიალური რესურსები), გეგმა-გრაფიკი, ბიუჯეტი, საერთაშორისო და ადგილობრივი თანამშრომლობა, შედეგების დისემინაცია

კრიტერიუმების მნიშვნელოვანი კომპონენტები (1):

სამეცნიერო კომპონენტი - პროექტის შეფასება მთლიანობაში

- საკვლევი საკითხის გარშემო არსებული სიტუაცია/არსებული კვლევები
- საკითხის აქტუალობა
- კვლევის ინოვაციურობა, ორიგინალურობა
- პროექტის ამოცანებისა და მეთოდოლოგიის შესაბამისობა პროექტის მიზნებთან
- კვლევის მოსალოდნელი შედეგები და მათი მნიშვნელობა

(დარგისთვის, ქვეყნისთვის, გამოყენებითი კვლევების შემთხვევაში პრაქტიკაში გამოყენებისა და კომერციალიზაციის პერსპექტივა)

კრიტერიუმების მნიშვნელოვანი კომპონენტები (2):

მკვლევართა კომპეტენცია

- მკვლევრების სამეცნიერო პროდუქტიულობის მაჩვენებელი
- საერთაშორისო და ადგილობრივი თანამშრომლობის კომპონენტი
- ინტერდისციპლინური მიდგომა
(პრიორიტეტულია, Global Research Council რეკომენდაცია)
- ახალგაზრდა მეცნიერთა ჩართულობა

კრიტერიუმების მნიშვნელოვანი კომპონენტები (3):

პროექტის მენეჯმენტი:

- რესურსების შესაბამისობა

(ადამიანური რესურსები - ფუნქციების და სამუშაოს განაწილების შესაბამისობა; მატერიალური - ბაზა, ფინანსური-ბიუჯეტის დასაბუთება, თანადაფინანსების კომპონენტი)

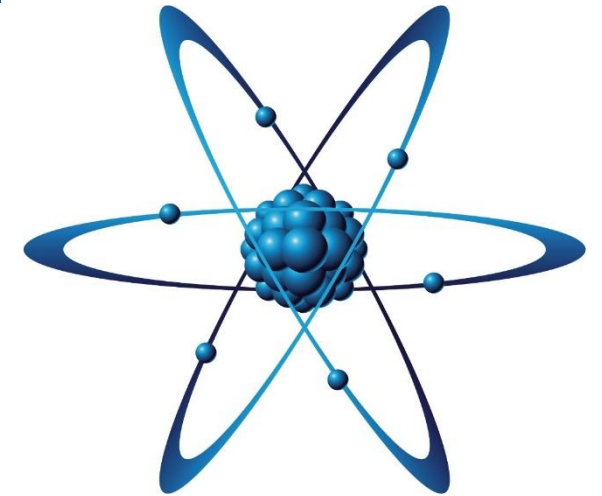
- განსახორციელებელი აქტივობების გეგმა-გრაფიკი

(ამოცანებისა და შესასრულებელი აქტივობების გაწერა დროში)

- თანამშრომლობის კომპონენტი

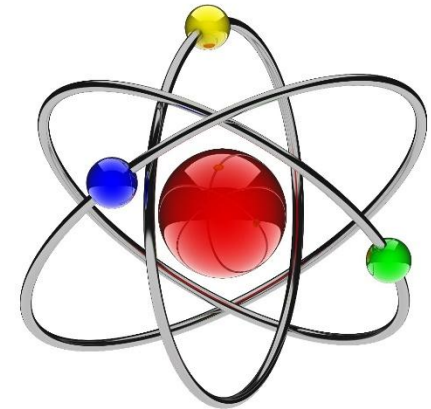
(ადგილობრივი ინსტიტუციური, საერთაშორისო)

- კვლევის შედეგების გავრცელება და საჯაროობის უზრუნველყოფა

შეფასებისას მეცნიერთა პროდუქტიულობის გაზომვადი ინდიკატორების შემოტანა

1. პუბლიკაციები საერთაშორისოდ აღიარებულ რეფერირებად ჟურნალებში
2. სამეცნიერო ინდექსები
  - ციტირების ინდექსი
  - H index (ყველა მიმართულება გარდა ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებებისა)
3. ცნობადობა და აღიარება საერთაშორისო და ადგილობრივ სამეცნიერო საზოგადოებაში
  - საერთაშორისო კვლევით პროექტებში, კონფერენციებში მონაწილეობა
  - პრემიები, პრიზები, პატენტები, ჯილდოები
4. მკვლევართა ახალგაზრდა თაობასთან მუშაობა
  - პოსტდოკების, დოქტორანტების და მაგისტრანტების ხელმძღვანელობა

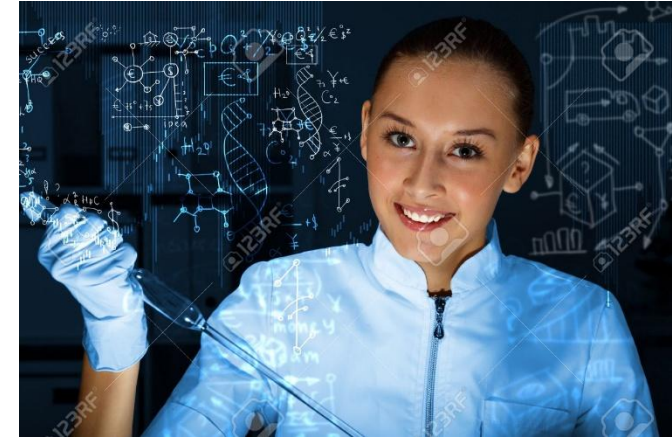

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი

SHOTA RUSTAVELI NATIONAL
SCIENCE FOUNDATION

საერთაშორისო ბაზების გამოყენება შეფასების ეროვნული სისტემის ფორმირებისას

- ELSEVIER SciVal Reviewer Finder - მსოფლიოს მასშტაბით მკვლევართა ბაზები ყველა სამეცნიერო მიმართულებაში (Scopus, Science Direct-ის ბაზებზე დაყრდნობით)
- ინტერესთა კონფლიქტის გამორიცხვის საშუალება
- ანტიპლაგიატის ინსტრუმენტის გამოყენების შესაძლებლობა
- საქართველოს ერთიანი სამეცნიერო პორტალი როგორც შეფასების სისტემის რესურსი (2016 წლიდან)

დიდი გრანტების შეფასების გარეთ გატანა (2-3 წ)

Outsourcing of big grants (ERC, ORAU, CRDF)

- **NSF - CRDF Global** - აშშ, ეროვნული სამეცნიერო ფონდის შვილობილი ორგანიზაცია
- **ESF (European Science Foundation)** - ევროპის სამეცნიერო ფონდი
- **ORAU** – Oak Ridge Associated Universities
- **ERC (European Research Council)** - ევროპის კვლევების საბჭოს ექსპერტების გამოყენების შესაძლებლობა
- **ETAG (Estonian Research Council)** - ესტონეთის სამეცნიერო საბჭოს ექსპერტების გამოყენების შესაძლებლობა
- **IncoNet EaP / Black Sea Horizon** - აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებისა და შავი ზღვის რეგიონის ექსპერტთა ერთობლივი ბაზების ფორმირება

ფაქტები და რიცხვები - 2015 წლის შეფასების შედეგები წარმატების ინდექსი:

ფონდის მიერ 2015 წელს დაფინანსებული კონკურსები	შემოსული პროექტები	დაფინანსებული პროექტები	წარმატების %
სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობის პროგრამები:			
ფუნდამენტური კვლევები	540	106	20%
გამოყენებითი კვლევები	213	35	16%
კვლევები უცხოელ თანამემამულეთა მონაწილეობით	38	12	32%
ახალგაზრდა მეცნიერთა მხარდაჭერა და საერთაშორისო თანამშრომლობის ხელშეწყობის პროგრამები:			
ახალგაზრდა მეცნიერთა კვლევითი გრანტები	101	34	34%
სამაგისტრო კვლევების გრანტები	58	47	81%
დოქტორანტების გრანტები	376	85	23%
ახალგაზრდა მეცნიერთა სტაჟირება უცხოეთში	30	18	60%
სეზონური სკოლის გრანტები	13	10	77%
ინდივიდუალური სამოგზაურო გრანტები	194	93	48%
საკონფერენციო გრანტები	73	9	12%
საქართველოს შემსწავლელი მეცნიერებისა და კვლევების ხელშეწყობის პროგრამები:			
საზღვარგარეთ ქართული მატერიალური და სულიერი მემკვიდრეობის კვლევა	43	4	9%
უცხოეთში საქართველოს შესწავლის ცენტრებისა და პროგრამების ხელშეწყობა	11	2	18%
ერთობლივი საერთაშორისო თანამშრომლობის პროგრამები:			
JULICH CENTER მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა გრანტები	3	2	67%
მეცნიერების პოპულარიზაციის პროგრამები:			
მოსწავლე გამომგონებელთა და მკვლევართა კონკურსი „ლეონარდო და ვინჩი“	67	4	6%
ჯამი	1760	461	26%

გრანტების ეფექტიანობის შეფასება - განხორციელებული კვლევების შინაარსობრივი შეფასება:

- 2016 წლიდან გრანტების 10%-ის შეფასება;
- გრანტების პროგრამული ანგარიშების გადახედვა, განახლება. ევროპული მოდელის აღება - მთავარი აქცენტი სამეცნიერო პროდუქტიულობის საერთაშორისოდ აღიარებულ მაჩვენებლებზე;
- მოწვეული ექსპერტების ჩართვა - ადგილზე ვიზიტების განხორციელება;
- მიღებული შედეგების გაანალიზება;
- პროგრამების გადახედვა, მოდიფიცირება.

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი

SHOTA RUSTAVELI NATIONAL
SCIENCE FOUNDATION

გმადლობთ ყურადღებისთვის!

თბილისი, ალექსიძის ქ. 1

ტელ.: +995 32 2 200 220

ელ.ფოსტა: info@rustaveli.org.ge

www.rustaveli.org.ge